

2. Денисенко М. П., Бреус С. В. Економічна безпека вищих навчальних закладів з урахуванням тенденцій ринку праці. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2016. № 2 (47). С. 17–22.

3. Денисенко М. П., Бреус С. В. Економічна безпека вищих навчальних закладів: основні тенденції на ринку праці. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 14. С. 10–14.

4. Офіційний веб-портал Державної служби статистики України (2010-2017). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 27.03.2020).

5. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. Редакція від 09.08.2019. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 27.03.2020).

6. Офіційний веб-портал Верховної Ради України (2010-2017). URL: <http://www.rada.gov.ua> (дата звернення: 27.03.2020).

УДК 330.338.3

Бреус С.В., д.е.н., доцент
Сугоняко І.І., студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ ТА ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ НЕЮ

Конкурентоспроможність в сучасних умовах розвитку економіки є багатоаспектною категорією теорії та практики господарювання й управління. У науковій літературі не існує єдиного загальноприйнятого визначення конкурентоспроможності як категорії загалом та суб'єкта господарювання зокрема.

Конкурентоспроможність суб'єкта господарювання доцільно досліджувати у взаємозв'язку з конкурентоспроможністю країни, регіону тощо. Портер М. зазначає, що для підвищення конкурентоспроможності країни суб'єкти господарювання повинні підвищувати продуктивність існуючих секторів економіки шляхом підвищення якості продукції через удосконалення її технологічного рівня, що сприятиме забезпеченню безперервного зростання економіки [1, с. 84-95].

На основі аналізування наукових праць вчених за проблематикою дослідження здійснено систематизацію основних науково-прикладних та теоретичних підходів щодо трактування категорії «конкурентоспроможність суб'єкта господарювання». Так, цю категорію досліджують у контексті:

- процесу ефективної реалізації суб'єктом господарювання існуючого потенціалу, при цьому, визначальну роль у формуванні лідируючого

положення на ринку відіграє організація якісного менеджменту (Бланк І. О. [2, с. 311]; Мізюк Б. М. [3, с. 108]);

- зв'язку з мірою задоволеності потреб споживачів товарами та послугами, які виробляє суб'єкт господарювання, при цьому, досягнення ним конкурентної позиції на ринку пов'язане з якістю представленого товару та маркетинговою активністю з залучення споживачів – саме рівень задоволення чи незадоволення існуючих потреб споживачів товарною пропозицією визначає передумови його подальшого існування на ринку (Васильєва З. О. [4, с. 85]);

- сукупності переваг суб'єкта господарювання, що відрізняють його від конкурентів, при цьому, визначальним є системне порівняння його діяльності з діяльністю основних конкурентів (Балабанова Л. В., Кривенко А. В. [5, с. 14]).

Зважаючи на вищенаведене, слід зазначити, що загалом об'єктом конкурентоспроможності може виступати товар (продукція, послуги), суб'єкт господарювання (підприємство, заклад вищої освіти, організація), галузь, регіон, країна, а суб'єктом – товаровиробники, працівники, які намагаються покращити умови функціонування, імідж та якісні параметри об'єкта. При цьому, у контексті управління конкурентоспроможністю суб'єкта господарювання, слід зазначити, що об'єктом є продукція, фінансова, виробнича, інноваційна та маркетингова діяльність тощо, а суб'єктом – скоординована група осіб, які беруть участь у розробленні й реалізації управлінських рішень у сфері формування та забезпечення його конкурентоспроможності [6].

Аналіз наукових публікацій за проблематикою дослідження [1-10] свідчить, що поняття «конкурентоспроможність суб'єкта господарювання» науковці ототожнюють переважно з його результативністю, ефективністю або якістю, при цьому конкурентоспроможність суб'єкта господарювання слід розглядати у взаємозв'язку з конкурентоспроможністю країни, регіону тощо.

Погоджуючись з думкою науковців, можна констатувати, що задля забезпечення можливості ефективного управління суб'єктом господарювання йому необхідно, здійснювати постійний перегляд існуючих напрямів діяльності та чітко окреслити нові, враховуючи достатність та можливості нарощування свого ресурсного потенціалу, умови конкурентного середовища.

Література

1. Портер М. Стратегія конкуренції: Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / пер. з англ. А. Олійник, Р. Сільський. Київ : Основи, 1997. 390 с.
2. Бланк И. А. Управление прибылью. Київ : Наука Центр, 1998. 544с.
3. Мізюк Б. М. Системне управління : монографія. Львів : ЛКА, 2004. 388 с.

4. Васильева М. И. Рыночный потенциал потребительской кооперации. *АПК: экономика, управление*. 2006. № 8. С. 78–85.

5. Балабанова Л. В., Кривенко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємств на основі маркетингу : монографія. Донецьк : Дон ГУЕТ, 2004. 147 с.

6. Жовновач Р. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств сільськогосподарського машинобудування : дис. ... док. ек. наук : 08.00.04. Маріуполь, 2016. 462 с.

7. Касич А. О., Глущенко Д. О. Теоретичні та практичні аспекти управління конкурентоспроможністю підприємства. *Економіка та держава*. 2016. № 11. С. 65-70.

8. Бреус С. В. Роль інновацій у забезпеченні конкурентоспроможності машинобудівного комплексу України. *Актуальні проблеми економіки*. 2006. № 1. С. 162-169.

9. Бреус С. В., Бойко Д. А. Сутність та методи оцінювання конкурентних переваг підприємства у контексті управління ними. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 36. С. 93-98.

10. Бреус С. В., Пальчевська А. К. Конкурентні переваги підприємства у контексті управління ними. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 6 (23). С. 238-242.

УДК 338.658

Бугас В.В., к.е.н., професор
Задорожний В.В., магістрант
Київський національний університет технологій та дизайну

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Останнім часом фінансовий план стає необхідністю для будь-якого підприємства, його можна охарактеризувати як процес, що дає змогу спрогнозувати зміни у зовнішньому середовищі, адаптувати власні резерви для подальшої успішної діяльності, розробити план щодо дій у кризових ситуаціях. [4, с. 75]

Фінансове планування являє собою процес розроблення і затвердження фінансових планів як засобу збалансування фінансових потреб і можливостей. Фінансовий план того чи іншого суб'єкта відображає його фінансову діяльність, тобто процес формування доходів і здійснення витрат. Їх склад і структура, а також збалансованість визначаються завданнями, напрямками і методами реалізації фінансової політики. Фінансові плани є як відображенням певної політики, так і її обґрунтуванням. Будь-яка політика без її обґрунтування у фінансових планах не може бути успішно реалізована. Водночас жодний варіант